

Spis załączników tabelarycznych	4
---------------------------------	---

Spis map	8
----------	---

I. Wprowadzenie	7
-----------------	---

II. Turystyczna baza noclegowa	9
--------------------------------	---

1. Wielkość i struktura bazy noclegowej	9
---	---

2. Formy własności bazy noclegowej	13
------------------------------------	----

3. Zmiany wielkości bazy noclegowej w latach 2000-2001	16
--	----

3.1. Zmiany w bazie całonocnej	16
--------------------------------	----

4. Wykorzystanie bazy noclegowej	22
----------------------------------	----

4.1. Sezonowość wykorzystania bazy noclegowej	22
---	----

5. Baza noclegowa	24
-------------------	----

5.1. Wielkość bazy	24
--------------------	----

5.2. Struktura bazy	24
---------------------	----

5.3. Własność bazy	24
--------------------	----

5.4. Wykorzystanie bazy noclegowej	24
------------------------------------	----

6. Baza noclegowa w powiecie	24
------------------------------	----

6.1. Wielkość bazy	24
--------------------	----

6.2. Struktura bazy	24
---------------------	----

6.3. Własność bazy	24
--------------------	----

6.4. Wykorzystanie bazy noclegowej	24
------------------------------------	----

Baza noclegowa w Polsce i jej wykorzystanie w 2001 roku

III. Rejestracja ruchu turystycznego	24
--------------------------------------	----

1. Wielkość i struktura rejestrowanego ruchu turystycznego	24
--	----

2. Długość pobytu gości w obiektach noclegowych	24
---	----

3. Sezonowość rejestrowanego ruchu turystycznego	24
--	----

4. Zmiany w wielkości i strukturze rejestrowanego ruchu turystycznego	24
---	----

5. Obiekty noclegowe	24
----------------------	----

5.1. Zmiany w wielkości i strukturze rejestrowanego ruchu turystycznego	24
---	----

5.2. Rejestracja ruchu turystycznego w województwach	24
--	----

5.3. Rejestracja ruchu turystycznego w województwie mazowieckim	24
---	----

IV. Podsumowanie	24
------------------	----

V. Załącznik tabelaryczny	24
---------------------------	----

VI. Mapy	24
----------	----

640.41/.42 : 796.5] (438) "2001"

Warszawa 2002

Zadanie badawcze R - 4/02

Praca wykonana na zlecenie Departamentu Turystyki Ministerstwa
Gospodarki – w ramach „Programu Badań Statystycznych Statystyki
Publicznej na rok 2002” nr 1.30.04(093)

ISBN 83-88376-01-2

94/10

INSTYTUT TURYSTYKI, ul. Merliniego 9a, 02-511 Warszawa
tel. (0-22) 844-63-47

Druk: Pracownia Poligraficzna
Zakładu Obsługi Ministerstwa Gospodarki
00-507 Warszawa, Pl.Trzech Krzyży 3/5

Spis treści

Spis załączników tabelarycznych	4
Spis map.....	5
I. Wprowadzenie.....	7
II. Turystyczna baza noclegowa	9
1. Wielkość i struktura bazy noclegowej.....	9
2. Formy własności bazy noclegowej.....	13
3. Zmiany wielkości bazy noclegowej w latach 2000-2001.....	16
3.1. Zmiany w bazie całorocznej	21
4. Wykorzystanie bazy noclegowej	23
4.1. Sezonowość wykorzystania bazy noclegowej	25
5. Baza noclegowa w województwach.....	29
5.1. Wielkość bazy noclegowej	29
5.2. Baza całoroczna	31
5.3. Zmiany w bazie noclegowej województw w latach 2000-2001	32
5.4. Wykorzystanie bazy noclegowej w województwach	35
6. Baza noclegowa w powiatach	38
6.1. Wielkość bazy	38
6.2. Baza całoroczna	40
6.3. Zdolność recepcyjna bazy noclegowej.....	40
6.4. Wykorzystanie bazy noclegowej w powiatach	41
III. Rejestrowany ruch turystyczny.....	43
1. Wielkość i struktura rejestrowanego ruchu turystycznego.....	43
2. Długość pobytu gości w obiektach noclegowych.....	51
3. Sezonowość rejestrowanego ruchu turystycznego	53
4. Zróżnicowanie narodowościowe turystów zagranicznych i preferowane przez nich obiekty noclegowe	57
5. Zróżnicowanie przestrzenne rejestrowanego ruchu turystycznego	61
5.1. Rejestrowany ruch turystyczny w województwach	61
5.2. Rejestrowany ruch turystyczny w powiatach.....	66
IV. Podsumowanie.....	71
V. Załączniki tabelaryczne	75
VI. Mapy	121

Spis załączników tabelarycznych

Załącznik 1.	Wielkość i struktura turystycznej bazy noclegowej w 2001 roku	77
Załącznik 2.	Wykorzystanie bazy noclegowej w latach 1998-2001	78
Załącznik 3.	Wykorzystanie zdolności recepcyjnej obiektów według miesięcy w 2001 roku	79
Załącznik 4.	Miejsca noclegowe w województwach według rodzajów obiektów w 2001 roku	80
Załącznik 5.	Hotele według kategorii w województwach w 2001 roku	81
Załącznik 6.	Miejsca całoroczne według rodzajów obiektów w województwach w 2001 roku	82
Załącznik 7.	Zmiany liczby miejsc noclegowych w województwach według rodzajów obiektów, w latach 2001-2000	83
Załącznik 8.	Zdolność recepcyjna turystycznej bazy noclegowej w województwach w 2001 roku	84
Załącznik 9.	Hotele według kategorii w województwach w 2001 roku	85
Załącznik 10.	Wykorzystanie bazy noclegowej w województwach według rodzajów obiektów w 2001 roku	86
Załącznik 11.	Baza noclegowa i jej wykorzystanie w powiatach w 2001 roku	87
Załącznik 12.	Ruch turystyczny w Polsce w 2001 roku w rejestrowanej bazie noclegowej (wg rodzaju obiektów)	96
Załącznik 13.	Udział ruchu turystycznego w różnego rodzaju rejestrowanych obiektach noclegowych w Polsce w 2001 roku	97
Załącznik 14.	Ruch turystyczny w rejestrowanej bazie noclegowej w województwach w 2001 roku	98
Załącznik 15.	Ruch turystyczny w rejestrowanej bazie noclegowej według miesięcy w 2001 roku	99
Załącznik 16.	Ruch turystyczny (ogółem) w rejestrowanej bazie noclegowej według miesięcy 2001 roku w województwach	100
Załącznik 17.	Udzielone noclegi (ogółem) według miesięcy 2001 roku w województwach	101
Załącznik 18.	Zagraniczny ruch turystyczny w rejestrowanej bazie noclegowej według miesięcy 2001 roku w województwach	102
Załącznik 19.	Noclegi udzielone turystom zagranicznym według miesięcy 2001 roku w województwach	103
Załącznik 20.	Gości zagraniczni korzystający z różnego rodzaju obiektów noclegowych w Polsce w 2001 roku według krajów zamieszkania	104
Załącznik 21.	Noclegi udzielone gościom zagranicznym (wg kraju zamieszkania) w różnego rodzaju obiektach noclegowych w Polsce w 2001 roku	106
Załącznik 22.	Goście zagraniczni korzystający z zasobów noclegowych w województwach w 2001 roku według kraju zamieszkania	108
Załącznik 23.	Noclegi udzielone gościom zagranicznym (wg kraju zamieszkania) w zasobach turystycznych województw w 2001 roku	110
Załącznik 24.	Rejestrowany ruch turystyczny w powiatach w 2001 roku	112

Spis map

Mapa 1. Baza noclegowa w powiatach w 2001 roku	123
Mapa 2. Całoroczna baza noclegowa w powiatach w 2001 roku.....	124
Mapa 3. Zdolność recepcyjna bazy noclegowej w powiatach w 2001 roku	125
Mapa 4. Wykorzystanie zdolności recepcyjnej bazy noclegowej w powiatach w 2001 roku	126
Mapa 5. Rejestrowany ruch turystyczny (ogółem) w powiatach w 2001 roku	127
Mapa 6. Rejestrowany zagraniczny ruch turystyczny w powiatach w 2001 roku.....	128
Mapa 7. Udzielone noclegi (ogółem) w powiatach w 2001 roku.....	129
Mapa 8. Noclegi udzielone turystom zagranicznym w powiatach w 2001 roku.....	130

W opracowaniu wykorzystano dane GIS¹, zebrane przy zaszkodowaniu arkusza sprawozdawczego KT-1a, w którym podaje się między innymi informacje o strukturze rodzajowej zasobów noclegowych, liczbie miejsc i pokoi, zdolności recepcyjnej i jej wykorzystaniu, oraz arkusza sprawozdawczego KT-1, sporządzanego w okresach kwartalnych, dotyczącego wielkości i struktury rejestrowanego ruchu turystycznego. Przekształcając w opracowaniu dane z arkusza bazy noclegowej odnośnie do stanu na 31 lipca 2001 roku, uzupełniając zdolności recepcyjną, jej wykorzystanie oraz rejestrowany ruch turystyczny obejmują okres całego roku kalendarzowego.

Przedmiotem przeprowadzonych analiz są zwłaszcza:

- wielkość i struktura rodzajowa zasobów turystycznej bazy noclegowej,
- zdolność recepcyjna i jej wykorzystanie,
- wielkość, struktura i ewolucja rejestrowanego ruchu turystycznego,
- zróżnicowanie warunków turystyki,
- zmiany wielkości bazy noclegowej, zdolności recepcyjnej i jej wykorzystania oraz wielkości rejestrowanego ruchu turystycznego.

Analizy zostały przeprowadzone w skali całego kraju oraz województw i powiatów.

¹ System OTM 4.2, IIS Katowice.

I. Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie jest kolejnym poświęconym problematyce stanu zasobów turystycznej bazy noclegowej w Polsce, zdolności recepcyjnej i jej wykorzystania oraz wielkości i struktury rejestrowanego w niej ruchu turystycznego. Warto zaznaczyć, że zasoby te obejmują tylko turystyczne obiekty noclegowe ujęte przez Główny Urząd Statystyczny w 2001 roku.

W opracowaniu wykorzystano dane GUS¹, zebrane przy zastosowaniu arkusza sprawozdawczego KT-1a, w którym podaje się między innymi informacje o strukturze rodzajowej zasobów noclegowych, liczbie miejsc i pokoi, zdolności recepcyjnej i jej wykorzystaniu, oraz arkusza sprawozdawczego KT-1, sporządzanego w okresach kwartalnych, dotyczącego wielkości i struktury rejestrowanego ruchu turystycznego. Prezentowane w opracowaniu dane z zakresu bazy noclegowej odnoszą się do stanu na 31 lipca 2001 roku, natomiast zdolność recepcyjna, jej wykorzystanie oraz rejestrowany ruch turystyczny obejmują okres całego roku kalendarzowego.

Przedmiotem prezentowanych analiz są zwłaszcza:

- wielkość i struktura rodzajowa zasobów turystycznej bazy noclegowej,
- zdolność recepcyjna i jej wykorzystanie,
- wielkość, struktura rodzajowa i sezonowość rejestrowanego ruchu turystycznego,
- zróżnicowanie narodowościowe turystów,
- zmiany wielkości bazy noclegowej, zdolności recepcyjnej i jej wykorzystania oraz wielkości rejestrowanego ruchu turystycznego.

Analizy zostały przeprowadzone w skali całego kraju oraz województw i powiatów.

¹ System OTMC 12, US Kraków.

II. Turystyczna baza noclegowa

1. Wielkość i struktura bazy noclegowej

W Polsce w 2001 roku Główny Urząd Statystyczny zarejestrował 8 686 turystycznych obiektów noclegowych², w których znajdowało się 641 172 miejsc (zał. 1). GUS wyróżnia siedemnaście rodzajów obiektów³: hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, kolonijne, szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, campingi, pola biwakowe, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, kwatery agroturystyczne, zakłady uzdrowiskowe, pozostałe niesklasyfikowane. Od 1999 roku GUS nie rejestruje już pokoi gościnnych, które skupiały wówczas około 10% ogółu miejsc noclegowych.

Warto wspomnieć o klasyfikacji, którą wprowadza ustawa o usługach turystycznych⁴. Wyróżnia ona grupę *obiektów hotelarskich* oraz grupę *innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie*. W skład pierwszej wchodzi hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, campingi i pola biwakowe, które kwalifikują się do określonego rodzaju bazy po spełnieniu wymagań określonych w rozporządzeniu do wymienionej ustawy, i wówczas otrzymują odpowiednią kategorię nadawaną przez wojewodę. Kategoryzacji nie podlegają schroniska i pola biwakowe. Nie podlegają jej także *inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie* – ewidencjonowane przez gminy.

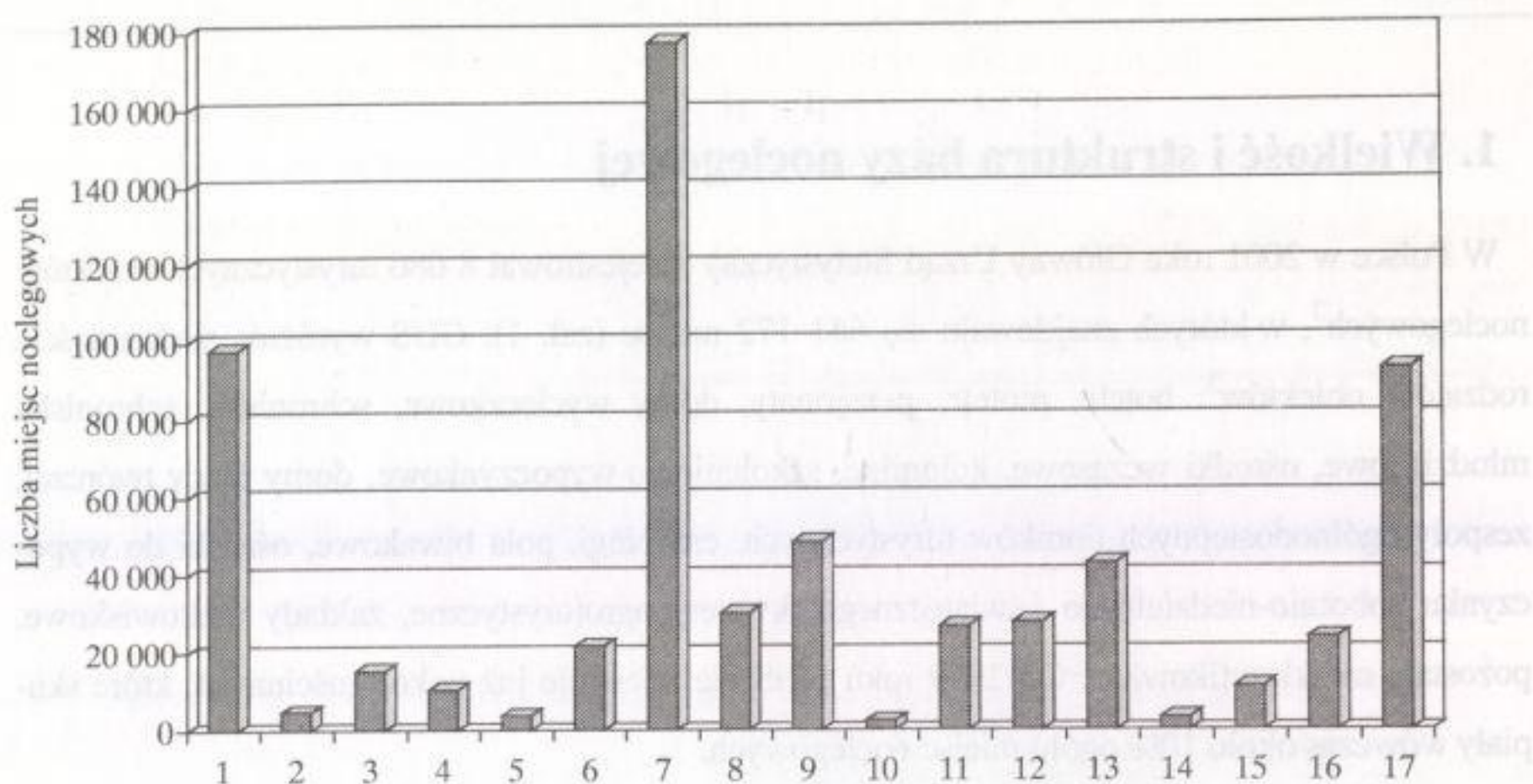
Zasoby miejsc i obiektów w poszczególnych rodzajach bazy są zróżnicowane (rys. 1 i 2). Różny jest także okres użytkowania i standard bazy. Miejsc całorocznych w 2001 roku było 332 908 i miały one niewielką przewagę (51,9%) nad miejscami udostępnianymi tylko sezonowo. Taką zmianę struktury użytkowania notuje się po raz pierwszy. Świadczy to o zasileniu rynku przez nowe całoroczne inwestycje hotelarskie, a także o przystosowaniu części istniejących wcześniej obiektów do działalności całorocznej. Ta poprawa struktury użytkowania dotyczy tylko bazy obecnie rejestrowanej, ale należy pamiętać, że obsługę ruchu turystycznego prowadzą też znajdujące się poza rejestracją pokoje gościnne, o dużym udziale obiektów sezonowych.

² System... op. cit.

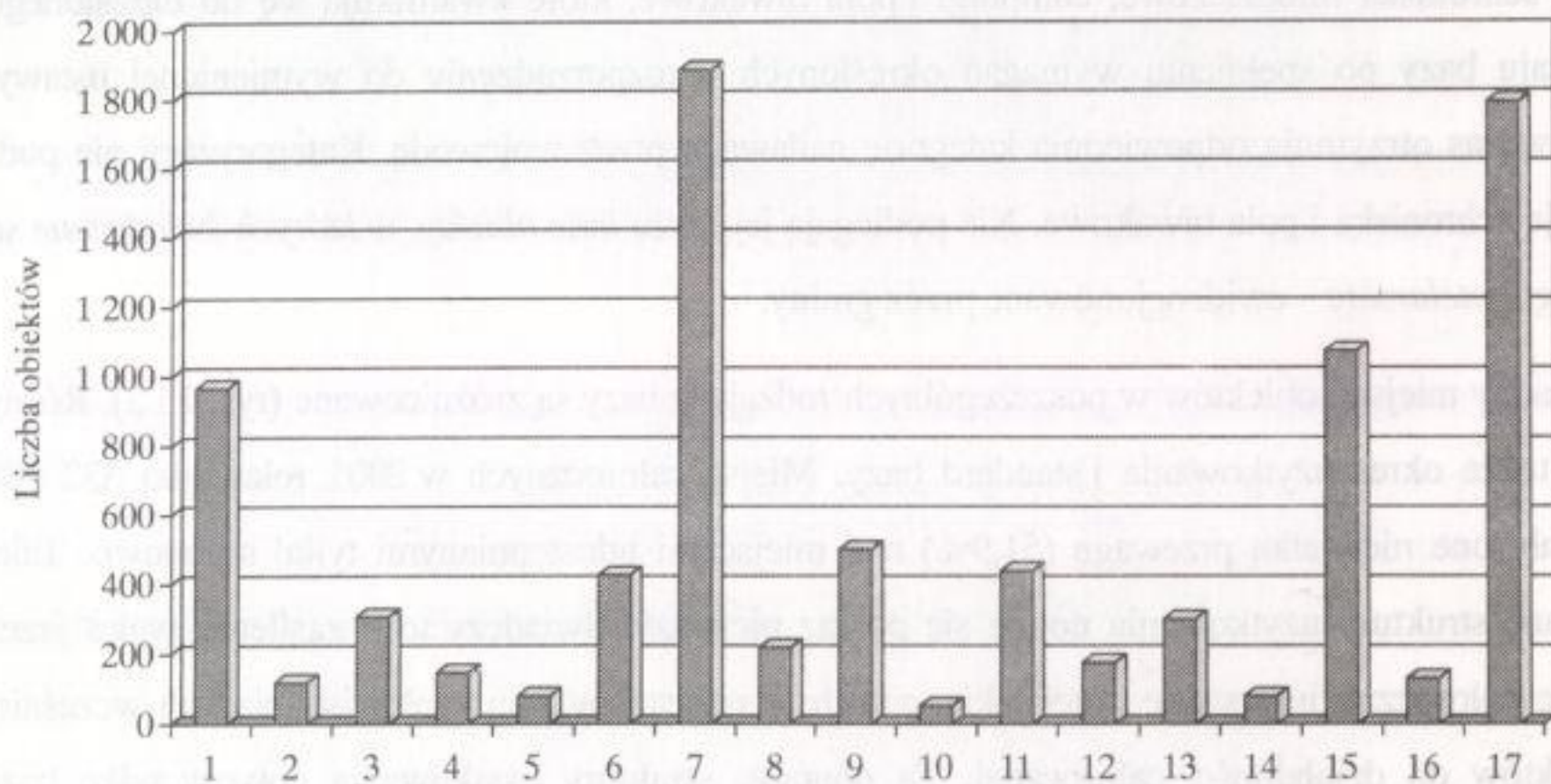
³ Arkusze sprawozdawcze GUS: KT-1 i KT-1a.

⁴ Dz. U. 1997 nr 133 poz. 884 i Dz. U. 2001 nr 55 poz. 578 (tekst jednolity).

Rys.1. Liczba miejsc w obiektach noclegowych w 2001 roku

Rys. 2. Liczba obiektów noclegowych w 2001 roku

Rodzaje obiektów: 1-hotele, 2-motele, 3-pensjonaty, 4-domy wycieczkowe, 5-schroniska, 6-schroniska młodzieżowe, 7-ośrodki wczasowe, 8-ośrodki kolonijne, 9-ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10-domy pracy twórczej, 11-zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 12-campingi, 13-pola biwakowe, 14-ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, 15-kwatery agroturystyczne, 16-zakłady uzdrowiskowe, 17-pozostałe niesklasyfikowane.

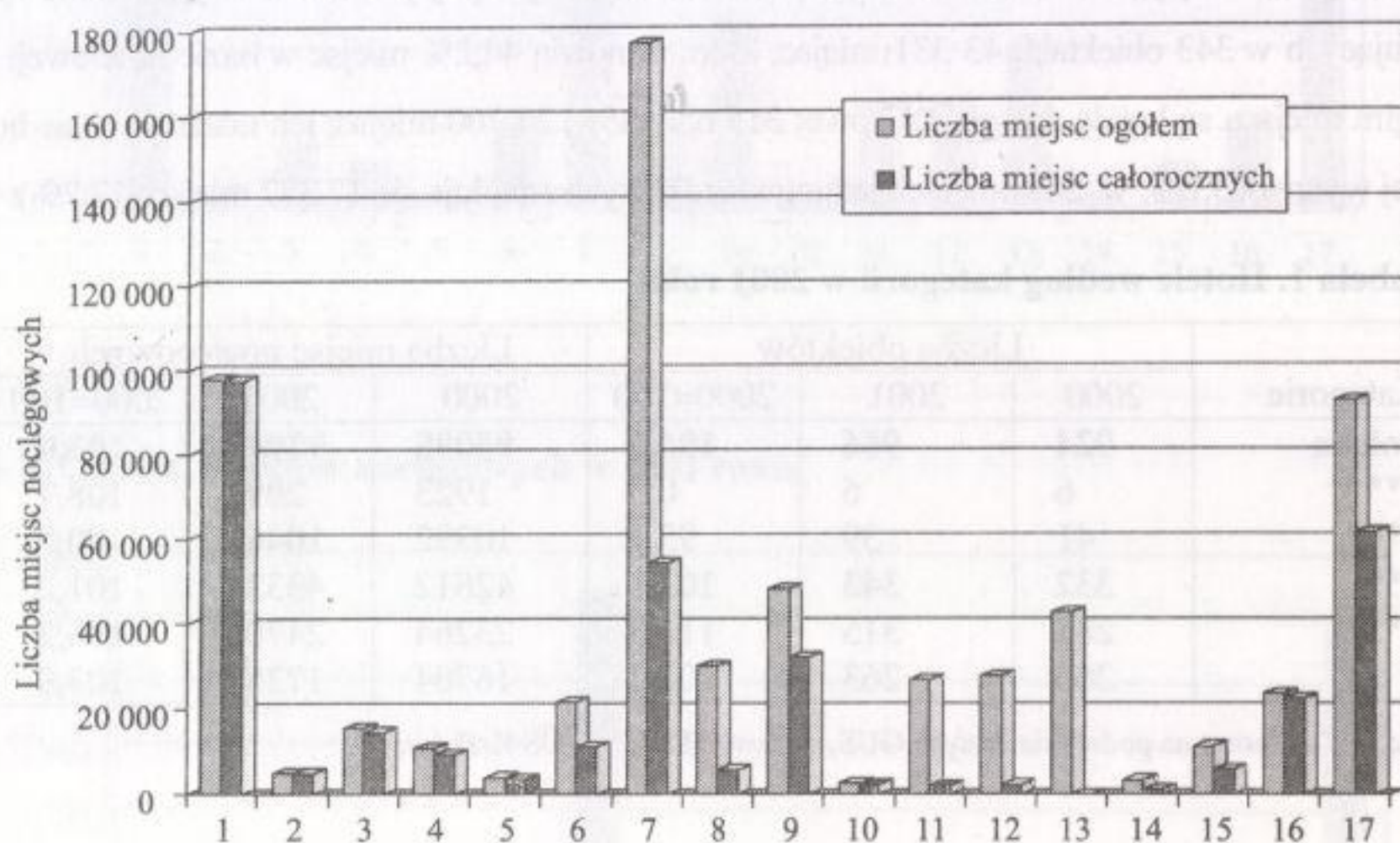
Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Najwięcej miejsc: 177 469, oferują ośrodki wczasowe (zał. 1, rys. 1). Stanowi to 27,2% ogółu miejsc. Ośrodki są przeważnie obiektami sezonowymi: tylko 30,7% miejsc udostępnia się przez cały rok. Brak danych o domkach turystycznych (GUS nie wyodrębnia już tych obiektów) nie pozwala na określenie obecnego standardu ośrodków, ale w 2000 roku 41,8% miejsc wynajmowano w domkach. Znaczna część ośrodków reprezentuje zatem niższy standard.

Następną pod względem wielkości grupą zasobów są hotele. W 2001 roku zarejestrowano 966 obiektów, które skupiają 97 940 miejsc, co stanowi 15,3% ogółu bazy (tab. 1). Najmniejszy udział mają hotele o wyższym standardzie, reprezentowane przez 6 obiektów pięciogwiazdkowych i 39 czterogwiazdkowych. Pierwsze liczą 2 091 miejsc, drugie – 10 461. Większość zasobów reprezentują hotele średnio- i niskostandardowe. Najwięcej jest hoteli trzygwiazdkowych, oferujących w 343 obiektach 43 331 miejsc, które stanowią 44,2% miejsc w bazie hotelowej. Na drugim miejscu są hotele dwugwiazdkowe: 315 obiektów, 24 700 miejsc; ich udział w bazie hotelowej wynosi 25,2%. W 263 hotelach jednogwiazdkowych znajduje się 17 357 miejsc (17,7%).

Wymienione trzy rodzaje obiektów skupiają 57,4% miejsc, a więc stanowią ponad połowę potencjału recepcyjnego bazy noclegowej. Oferta pozostałych 14 segmentów jest znacznie mniejsza. Około 7% udziału mają ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (48 390 m.) oraz pola biwakowe (42 803 m.). Inne zasoby są jeszcze mniejsze i także zróżnicowane. Schroniska młodzieżowe, ośrodki kolonijne, zespoły domków turystycznych, campingi i zakłady uzdrowiskowe skupiają 3,1-5% miejsc. Najmniejszy udział w recepcji turystów mają pensjonaty, domy wycieczkowe i kwatery agroturystyczne (po ok. 2% m.), a następnie motele, schroniska, domy pracy twórczej oraz ośrodki wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego (po ok. 1% m.).

Rys. 3. Liczba miejsc całorocznych według rodzajów obiektów w 2001 roku

Rodzaje obiektów: 1-hotele, 2-motele, 3-pensjonaty, 4-domy wycieczkowe, 5-schroniska, 6-schroniska młodzieżowe, 7-ośrodki wczasowe, 8-ośrodki kolonijne, 9-ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10-domy pracy twórczej, 11-zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 12-campingi, 13-pola biwakowe, 14-ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, 15-kwatery agroturystyczne, 16-zakłady uzdrowiskowe, 17-pozostałe niesklasyfikowane.

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Wymienione obiekty charakteryzują się różnym czasem użytkowania. Motele, pensjonaty, domy pracy twórczej i zakłady uzdrowiskowe są bazą całoroczną i każdy z tych rodzajów bazy stawia do dyspozycji turystów ponad 90% miejsc całorocznych (rys. 3). Także w dom

– poza wcześniej wspomnianymi ośrodkami wczasowymi – ośrodki kolonijne, udostępniające całorocznie 18,5% miejsc, oraz ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego. Minimalny udział w działalności całorocznej mają zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych i campingi (po ok. 7% miejsc), a bazą wyłącznie sezonową są pola biwakowe.

2. Formy własności bazy noclegowej

Baza noclegowa w Polsce nadal jest własnością zarówno sektora państwowego, jak i prywatnego. Sektor publiczny reprezentują: Skarb Państwa, państwowe osoby prawne (zakłady państwowe) oraz samorządy, sektor zaś prywatny – krajowe osoby fizyczne, inne krajowe podmioty prawne (spółki), właściciele zagraniczni⁵.

Tabela 2. Zasoby bazy noclegowej według form własności

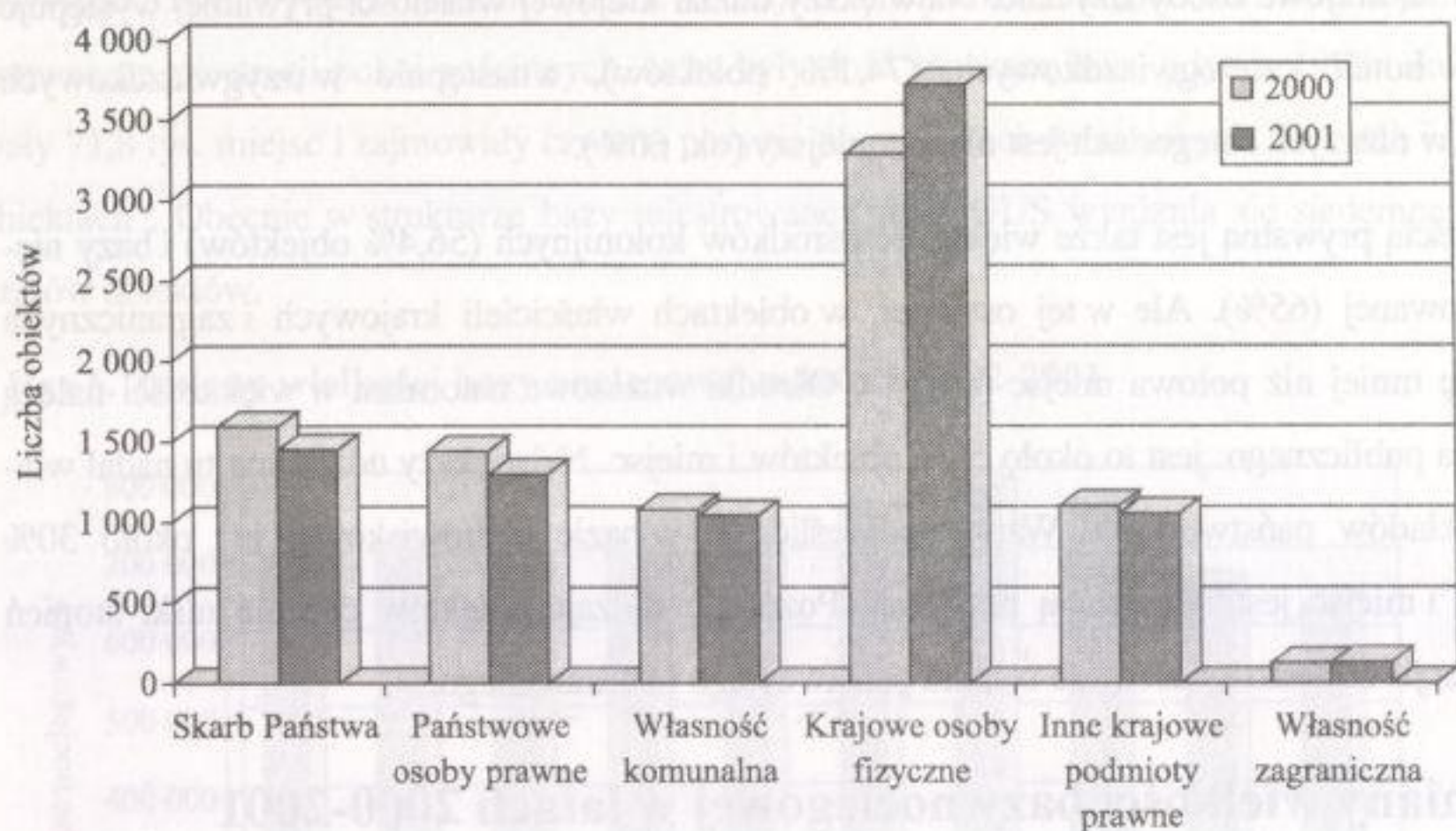
Formy własności	Liczba obiektów	Udział w %	Liczba miejsc noclegowych	Udział w %
Skarbu Państwa	1450			

Sektor publiczny jest właścicielem mniejszej części bazy (43,6% obiektów). W sektorze tym najwięcej placówek, bo 1 450 (16,7%), ma Skarb Państwa. Przeważają ośrodki czasowe (28,3%) i baza niesklasyfikowana (17,1%). Te same rodzaje obiektów stanowią największe zasoby państwowych zakładów pracy, których udział w bazie ogółem wynosi 14,9%. Ośrodki czasowe stanowią 37,7%, a obiekty niesklasyfikowane – 13%. Najmniejszy w sektorze publicznym jest udział własności komunalnej (12%). Nieco inna jest tu struktura bazy: najwięcej jest schronisk młodzieżowych, a następnie, tak jak w innych formach własności, obiektów niesklasyfikowanych.

Tak więc w każdej formie własności do największych zasobów należą obiekty niesklasyfikowane, a prawie każdej – ośrodki czasowe. Większość podmiotów posiada wszystkie siedemnaście rodzajów bazy. Tylko właściciele zagraniczni nie prowadzą domów wycieczkowych, schronisk, schronisk młodzieżowych, domów pracy twórczej (również nie są one własnością krajowych osób fizycznych) ani zakładów uzdrowiskowych.

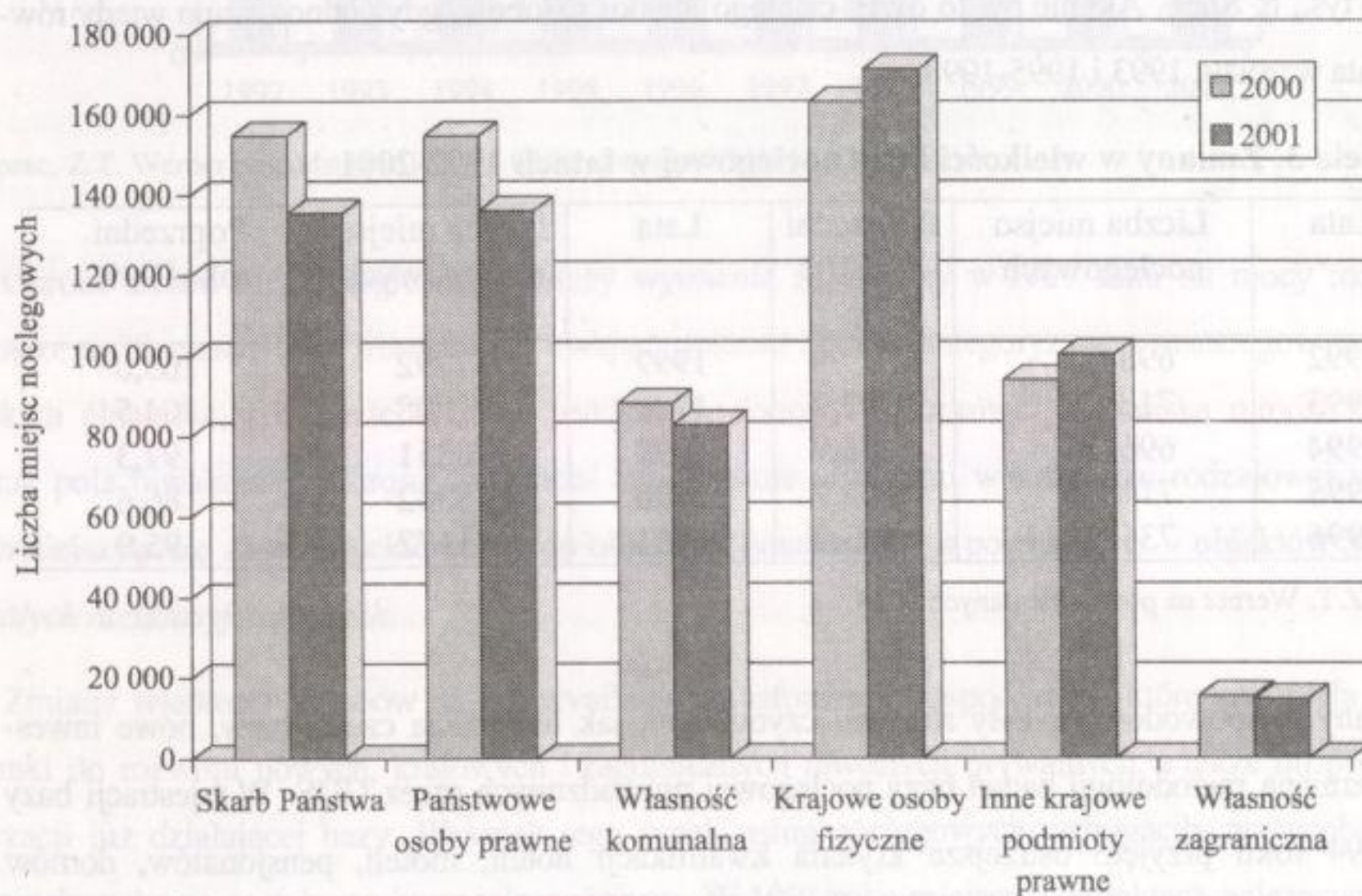
Ponad połowa obiektów (56,4%) jest własnością prywatną, ale

Rys. 4. Turystyczne obiekty noclegowe według form własności w latach 2000-2001

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, Kraków.

Rys. 5. Miejsca noclegowe według form własności w latach 2000-2001

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

mniejszymi hotelami (ok. 90 m.). Poza hotelami pięciogwiazdkowymi, właścicielami większości obiektów są krajowe osoby fizyczne. Największy udział krajowej własności prywatnej występuje w grupie hoteli czterogwiazdkowych (74,1% obiektów), a następnie w trzygwiazdkowych (65,9%); w niższych kategoriach jest nieco mniejszy (ok. 60%).

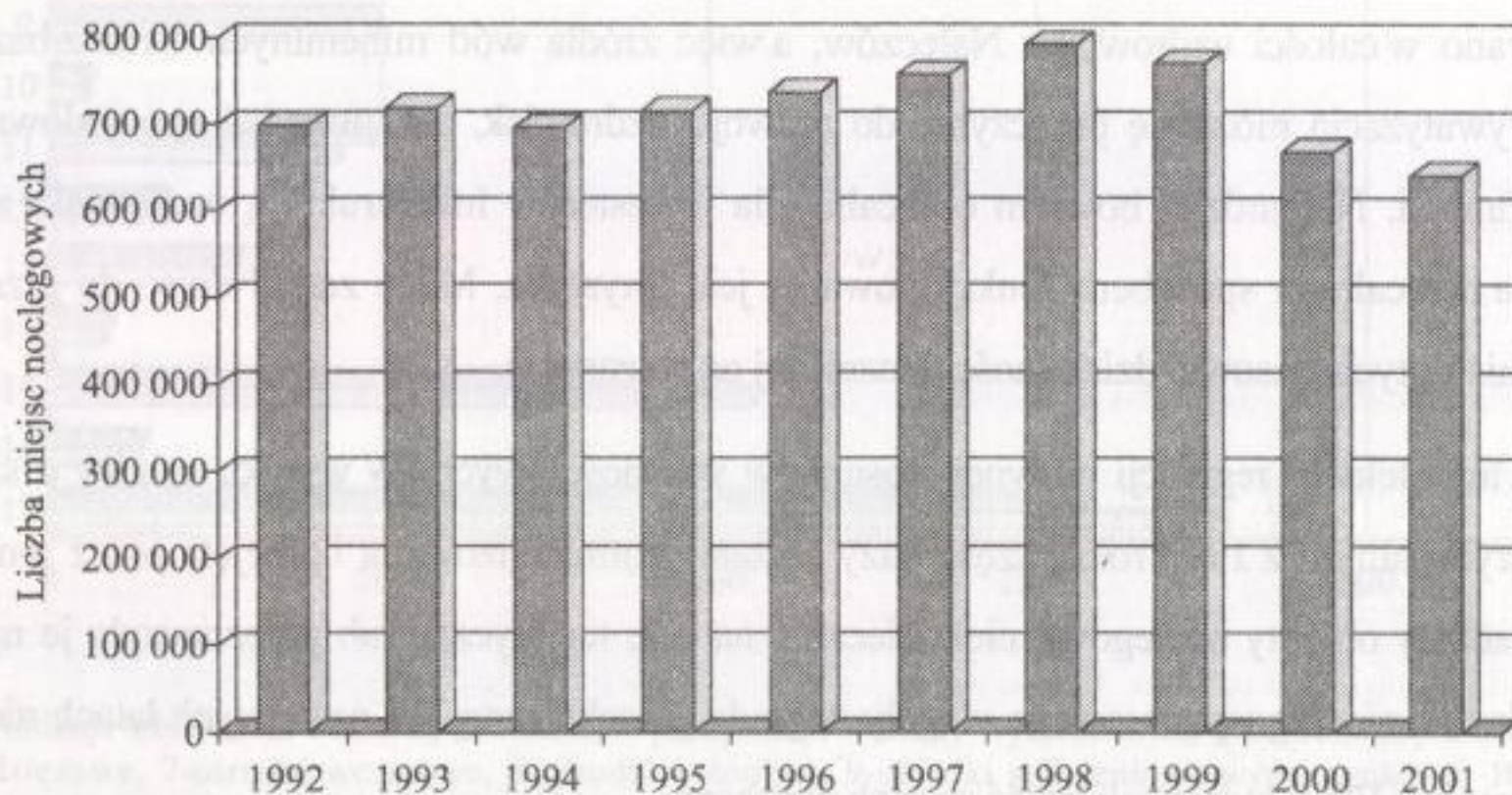
Własnością prywatną jest także większość ośrodków kolonijnych (56,4% obiektów) i bazy niesklasyfikowanej (65%). Ale w tej ostatniej, w obiektach właścicieli krajowych i zagranicznych skupia się mniej niż połowa miejsc (44,5%). Ośrodki wczasowe natomiast w większości należą do sektora publicznego: jest to około 55% obiektów i miejsc. Największy udział ma tu nadal własność zakładów państwowych. Warto podkreślić, że w bazie uzdrowiskowej już około 30% obiektów i miejsc jest własnością prywatną. Pozostałe rodzaje obiektów cechuje niski stopień prywatyzacji: większość należy do sektora państwowego i komunalnego.

3. Zmiany wielkości bazy noclegowej w latach 2000-2001

Przed omówieniem ostatniego roku warto przedstawić zmiany wielkości zasobów w minionym dz

bazy powiększyła się o dwie grupy placówek: kwatery agroturystyczne i zakłady uzdrowiskowe. Wówczas GUS wyodrębnił osiemnaście rodzajów obiektów. Następnie, w 2000 roku, zrezygnowano z rejestracji pokoi gościnnych, które były dość znaczącą bazą, gdyż w 1999 roku oferowały 71,8 tys. miejsc i zajmowały czwartą pozycję po ośrodkach wczasowych, hotelach i „innych obiektach”. Obecnie w strukturze bazy rejestrowanej przez GUS wyróżnia się siedemnaście rodzajów obiektów.

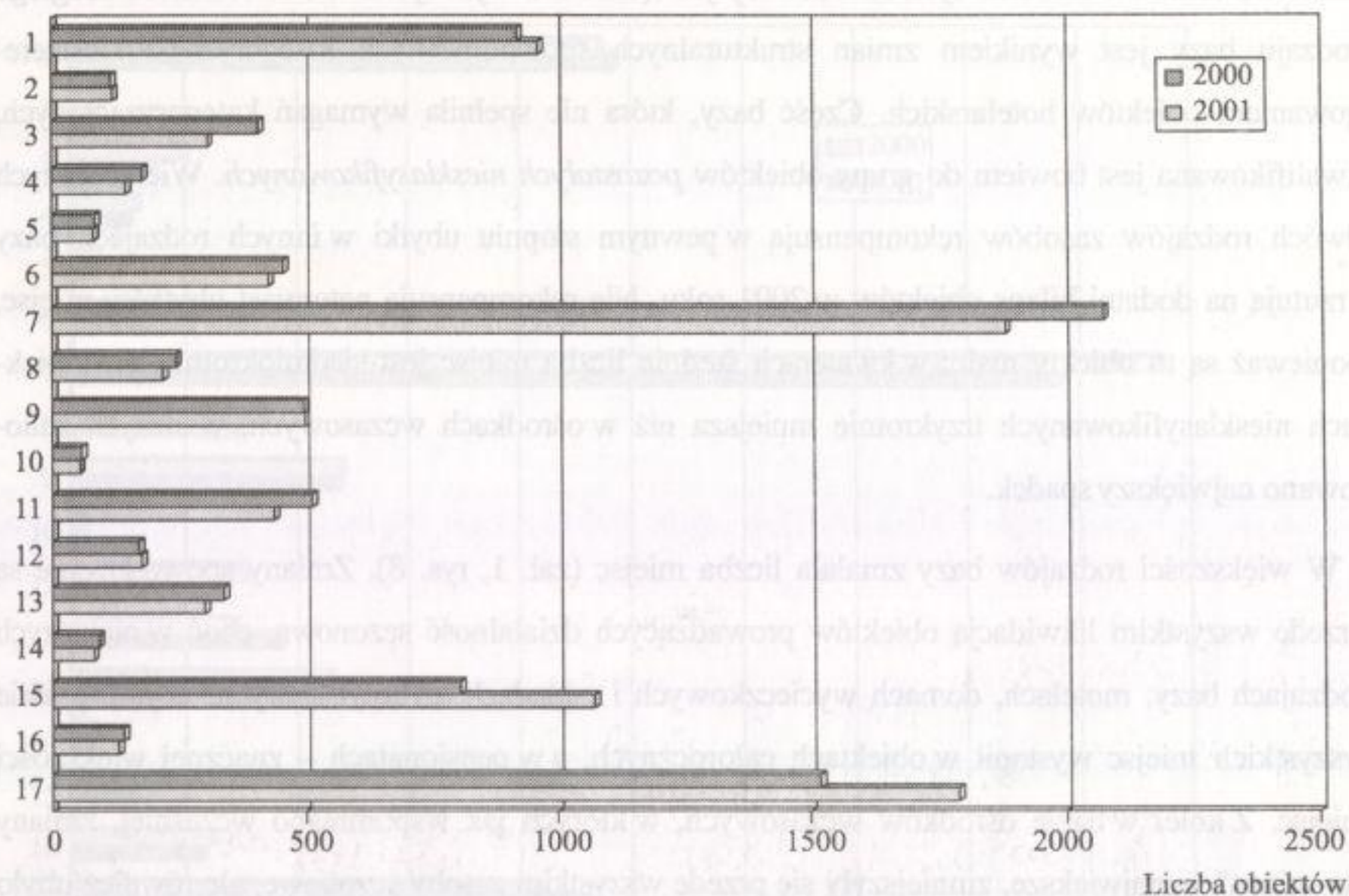
Rys 6. Zmiany wielkości bazy noclegowej w latach 1992-2001

wych i 52,3% obiektów. Dodając pokoje gościnne, otrzymamy ponad połowę miejsc w bazie prywatnej. Poza pokojami i kwaterami agroturystycznymi własnością prywatną jest większość hoteli, moteli, pensjonatów, a także placówek zaliczanych przez GUS do grupy „pozostałe niesklasyfikowane”, w której znajduje się m. in. baza hotelarska nie spełniająca wymogów kategoryzacyjno-klasyfikacyjnych. Udział bazy prywatnej będzie się zwiększał, ponieważ wiele zakładów państwowych mających turystyczne obiekty noclegowe podlegać będzie procesowi prywatyzacji, a wraz z nimi te obiekty. Jak już wspomniano, przekształcenia te w ostatnich latach przebiegają powoli. Rozpoczęła się również prywatyzacja bazy uzdrowiskowej. W 2001 roku, jako pierwsze, sprywatyzowano w całości uzdrowisko Nałęczów, a więc źródła wód mineralnych wraz z bazą leczniczą. Prywatyzacja może się przyczynić do rozwoju uzdrowisk, ale może też spowodować zmianę ich funkcji. Najbardziej bowiem opłacalną dla inwestorów infrastrukturą uzdrowiska są ujęcia wód, a opłacalnym sposobem funkcjonowania jest turystyka. Może zatem dojść do przekwalifikowania dotychczasowej działalności leczniczej na wczasową.

Zmiany są też efektem regulacji praw

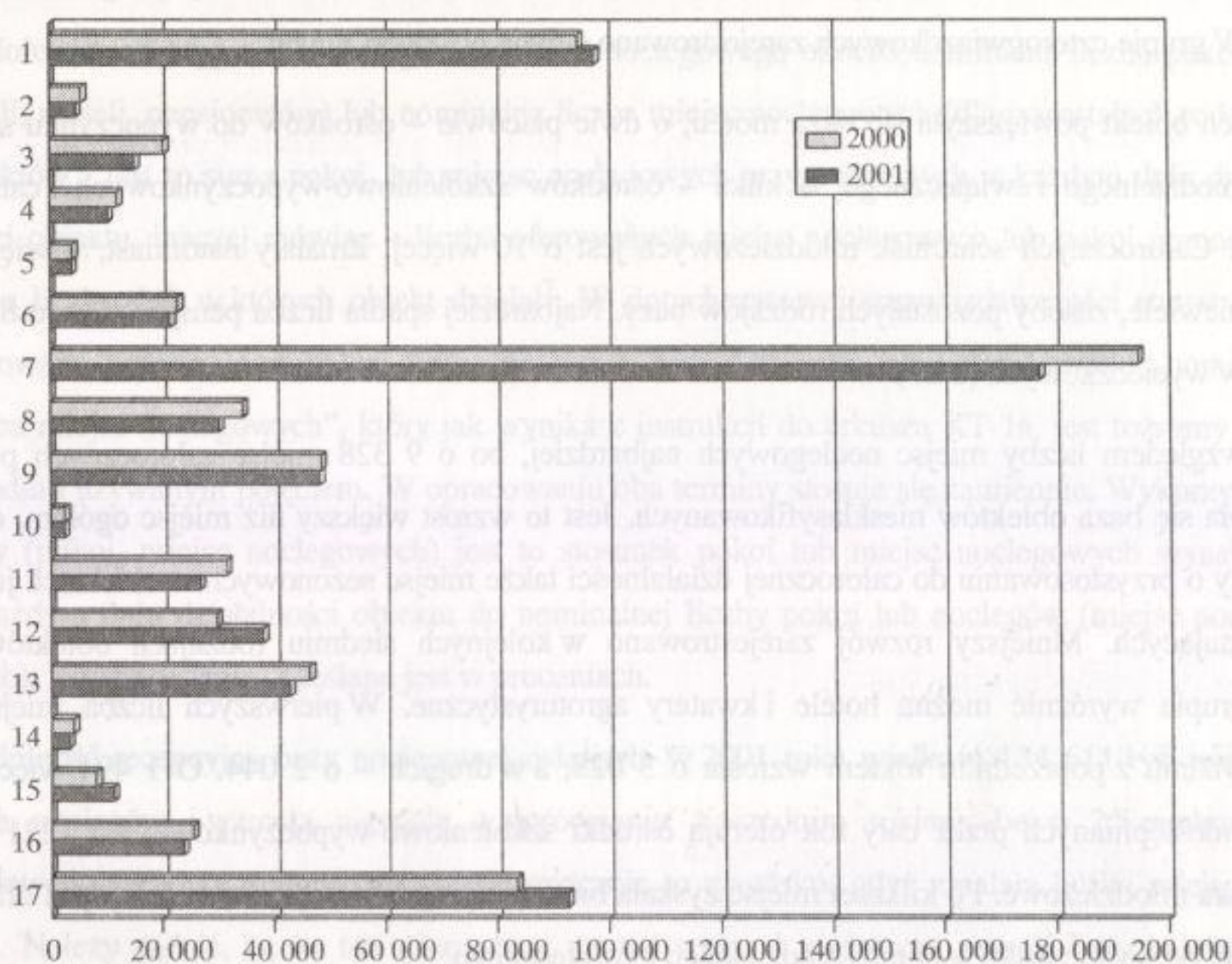
Rys. 7. Zmiany liczby obiektów noclegowych w latach 2000-2001

mi, obejmuje również część kwater działających od dawna, ale zarejestrowanych dopiero w 2001 roku. Od kilku lat szacunki tych zasobów były większe niż wykazywał GUS. Wielkość drugiego rodzaju bazy jest wynikiem zmian strukturalnych spowodowanych kategoryzacją i zaszeregowaniem obiektów hotelarskich. Część bazy, która nie spełniła wymagań kategoryzacyjnych, kwalifikowana jest bowiem do grupy obiektów *pozostałych niesklasyfikowanych*. Wielkości tych dwóch rodzajów zasobów rekompensują w pewnym stopniu ubytki w innych rodzajach bazy i rzutują na dodatni bilans obiektów w 2001 roku. Nie rekompensują natomiast ubytków miejsc, ponieważ są to obiekty małe: w kwaterach średnia liczba miejsc jest siedmiokrotnie, a w obiektach niesklasyfikowanych trzykrotnie mniejsza niż w ośrodkach wczasowych, w których zanotowano największy spadek.

W większości rodzajów bazy zmalała liczba miejsc (zał. 1, rys. 8). Zmiany spowodowane są przede wszystkim likwidacją obiektów prowadzących działalność sezonową, choć w niektórych rodzajach bazy: motelach, domach wycieczkowych i zakładach uzdrowiskowych, ubytek prawie wszystkich miejsc wystąpił w obiektach całorocznych, a w pensjonatach – znacznej większości miejsc. Z kolei w bazie ośrodków wczasowych, w których jak wspomniano wcześniej, zmiany „in minus” są największe, zmniejszy

Rys. 8. Zmiany liczby miejsc noclegowych w latach 2000-2001

Przybyły 42 hotele; wszystkie są obiektami całorocznymi. Przede wszystkim zwiększyły się zasoby obiektów od jedno- do trzygwiazdkowych. Nie zmieniła się liczba hoteli pięciogwiazdkowych. W grupie czterogwiazdkowych zarejestrowano o dwie placówki mniej.

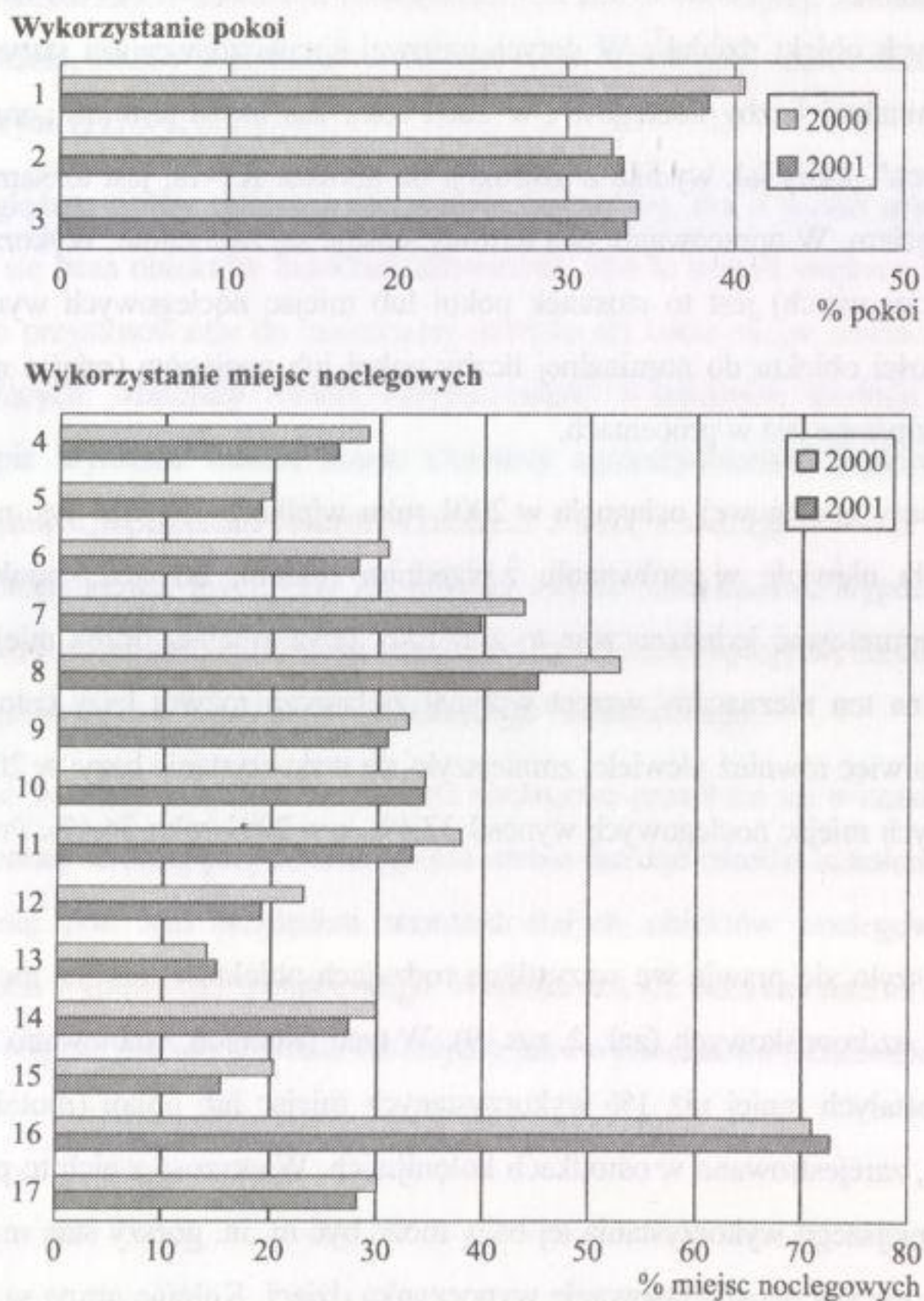
O jeden obiekt powiększyła się baza moteli, o dwie placówki – ośrodków do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, o kilka – ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych i campingów. Całorocznych schronisk młodzieżowych jest o 10 więcej. Zmalały natomiast, w większości niewiele, zasoby pozostałych rodzajów bazy. Najbardziej spadła liczba pensjonatów (o 85) i domów wycieczkowych (o 27).

Pod względem liczby miejsc noclegowych najbardziej, bo o 9 328 miejsc całorocznych powiększyła się baza obiektów niesklasyfikowanych. Jest to wzrost większy niż miejsc ogółem, co świadczy o przystosowaniu do całorocznej działalności także miejsc sezonowych w obiektach już funkcjonujących. Mniejszy rozwój zarejestrowano w kolejnych siedmiu rodzajach obiektów. W tej grupie wyróżnić można hotele i kwatery agroturystyczne. W pierwszych liczba miejsc w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła o 3 028, a w drugich – o 2 044. O 1 494 więcej miejsc udostępnianych przez cały rok oferują ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, a o 1221 – schroniska młodzieżowe. Po kilkaset miejsc zyskała baza campingów, ośrodków kolonijnych oraz ośrodków do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

Jak widać, w wielu rodzajach bazy oferta noclegowa przedłuża się w czasie. Do działalności całorocznej coraz bardziej przystosowują obie swoje funkcje ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, poprawia się pod tym względem standard stałych obiektów noclegowych na campingach i w ośrodkach wypoczynku świątecznego. Większa jest też baza całoroczna dla dzieci i młodzieży – zarówno wypoczynkowa (ośrodki kolonijne), jak i wycieczkowa (schroniska młodzieżowe).

a ponadto dotyczy on zarówno obiektów, których podaż jest mniejsza niż w poprzednim roku (jest to większość bazy), jak tych, które zwiększyły swoje zasoby. Ale spadek wykorzystania, o czym świadczą podane wskaźniki, można określić jako nieduży.

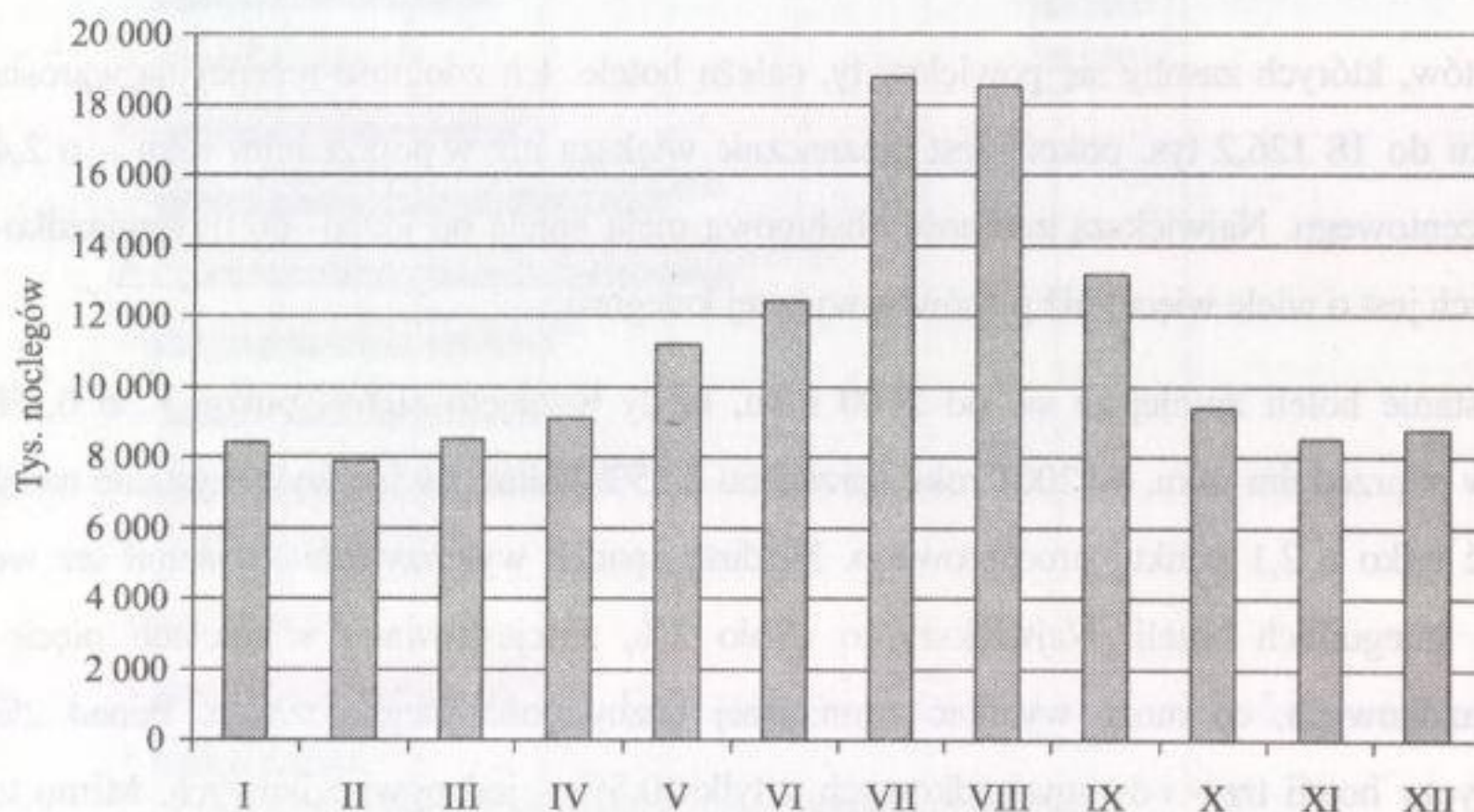
Rys. 9. Wykorzystanie zdolności recepcyjnej poszczególnych rodzajów obiektów w latach 2000 i 2001

wynosi w każdym z tych miesięcy około 8 mln noclegów (zał. 3, rys. 10). Podaż osiąga szczyt w lipcu i sierpniu: wówczas baza oferuje w każdym miesiącu ponad 18 mln noclegów, co stanowi 27,7% rocznej oferty. Wyraźny wzrost liczby noclegów występuje już w maju: o około 24% w porównaniu z kwietniem, a jeszcze większy, bo około 50%, notuje się między czerwcem a lipcem. Pod koniec okresu letniego podaż spada: we wrześniu zmniejsza się o około 40% w stosunku do sierpnia. Poza tym okresem przestają działać obiekty sezonowe, co skutkuje jeszcze mniejszą ofertą.

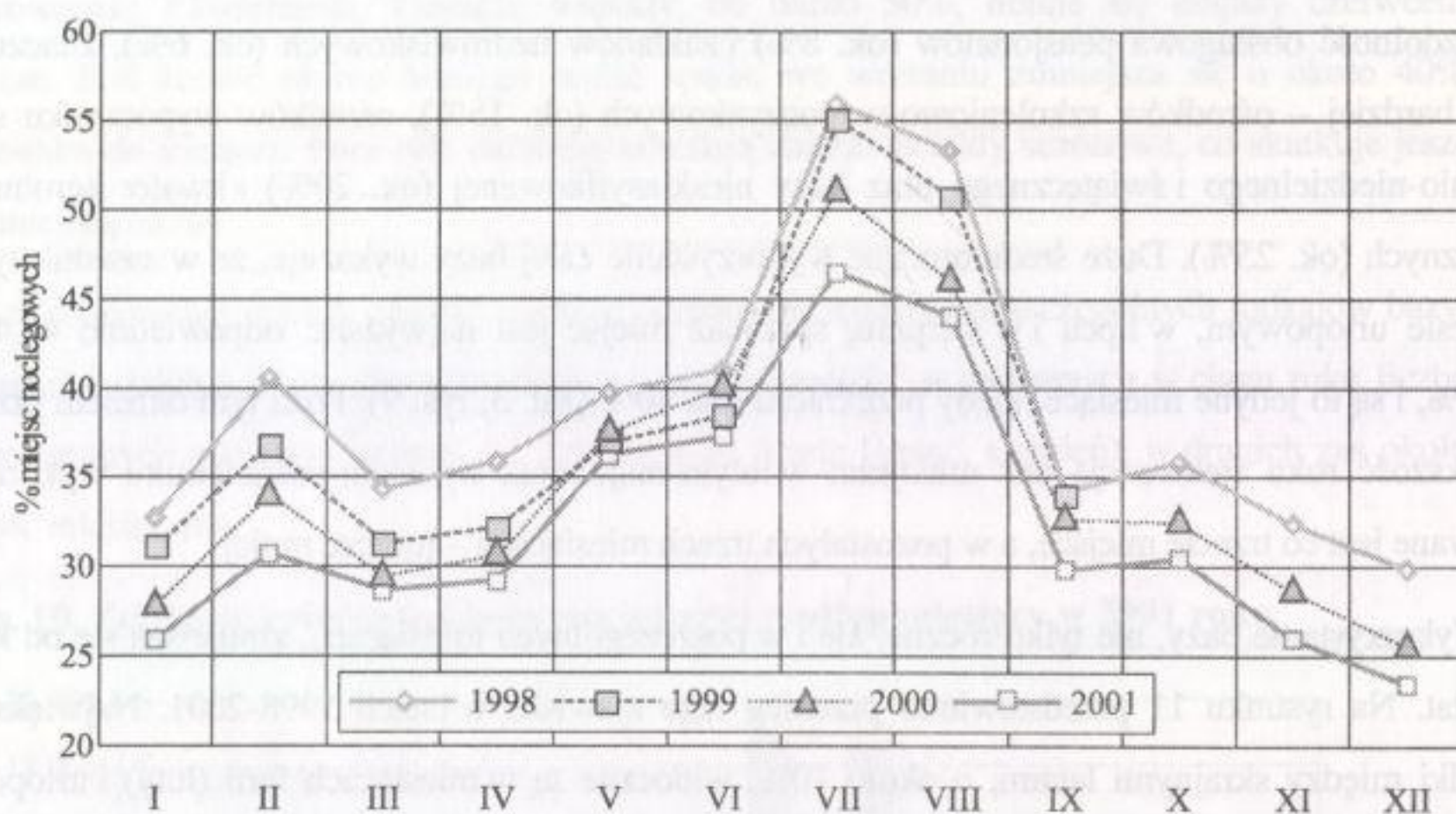
Na zróżnicowanie podaży ogólnej wpływa zdolność recepcyjna poszczególnych rodzajów bazy. Najbardziej stabilną ofertą charakteryzują się hotele i motele: w pierwszych w ciągu roku liczba przygotowanych noclegów wynosi od 2,6 (luty) do 3 mln (lipiec, sierpień), w drugich zaś około 100 tys. miesięcznie.

Rys. 10. Zdolność recepcyjna bazy noclegowej według miesięcy w 2001 roku

cyjniejszym sezonie letnim, należy podkreślić, że przez większość roku sprzedaż miejsc wynosi ponad 70%, a w styczniu i grudniu, miesiącach o najniższej frekwencji, zajęte jest ponad 50% miejsc.

Rys. 11. Miesięczne wykorzystanie miejsc noclegowych w latach 1998-2001

5. Baza noclegowa w województwach

5.1. Wielkość bazy noclegowej

Najwięcej miejsc oferuje województwo zachodniopomorskie, które jako jedyne ma ich ponad 100 tys. (116 676). W kolejnym, pomorskim, istnieje 95 158 miejsc (zał. 4, rys. 12). Między tymi dwoma województwami a pozostałymi, również reprezentującymi wysokie walory turystyczne, jest wyraźna różnica pod względem wielkości zasobów noclegowych: małopolskie ma 65 484 miejsc, dolnośląskie 56 826, a warmińsko-mazurskie, wielkopolskie, śląskie i kujawsko-pomorskie jeszcze mniej. Pod względem wielkości zasobów przodują zatem dwa województwa o walorach morsko-jeziornych (ale w obu większość zasobów jest skoncentrowana w strefie nadmorskiej) oraz dwa, w których większość bazy mieści się na obszarach górskich. Najślabsze zagospodarowanie mają opolskie (7 420 m.) i świętokrzyskie (9 388 m.): są to jedyne województwa liczące mniej niż 10 tys. miejsc.

Rys. 12. Liczba miejsc

dze międzynarodowej E 75. Grupę tę dopełnia podwarszawski powiat wołomiński, oferujący noclegi w bazie niesklasyfikowanej.

Tabela 7. Wykorzystanie bazy noclegowej w powiatach w 2001 roku

Rodzaj danych	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %						Powiaty z bazą
	do 20	20-30	30,01-40	40,01-50	50,01-60	> 60	
Liczba powiatów	78	150	91	40	5	4	368*
% powiatów	21,2	40,8	24,7	10,9	1,3	1,1	100,0

* W jednym powiecie obiekt zarejestrowano po 31 lipca, dlatego zdolność recepcyjna wykazywana jest w 368 powiatach (por. tab. 4).

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

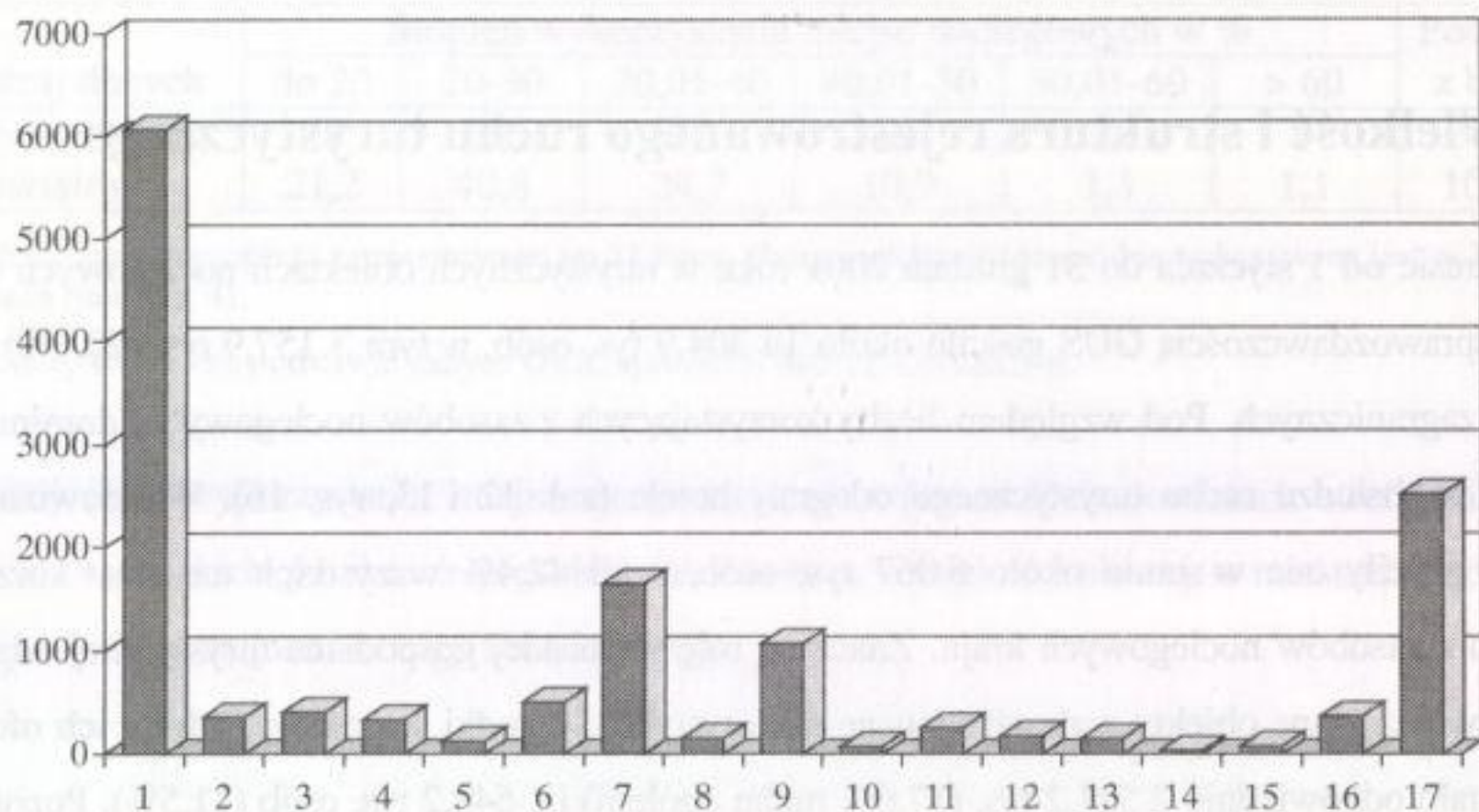
Poniżej 50% wykorzystania miejsc zarejestrowano w pozostałych powiatach strefy nadmorskiej, we wszystkich powiatach górskich, jak również w bazie hotelowej w miastach będących ośrodkami ruchu krajoznawczego i biznesowego.

III. Rejestrowany ruch turystyczny

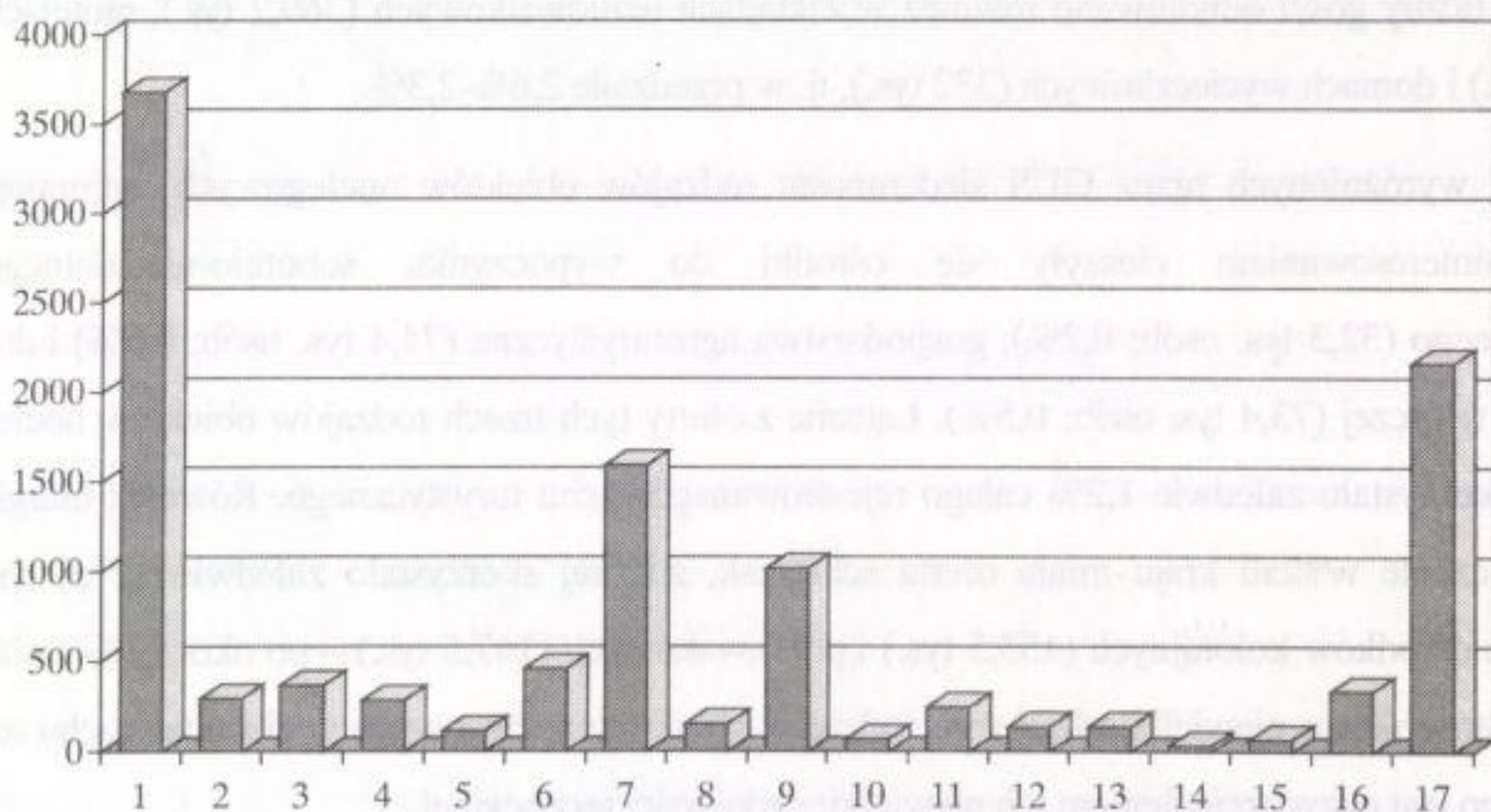
1. Wielkość i struktura rejestrowanego ruchu turystycznego

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 roku w turystycznych obiektach noclegowych objętych sprawozdawczością GUS gościło około 14 304,9 tys. osób, w tym 3 157,9 tys. (22,1%) turystów zagranicznych. Pod względem liczby korzystających z zasobów noclegowych, dominującą rolę w obsłudze ruchu turystycznego odegrały hotele (zał. 12 i 13, rys. 16). W omawianym okresie gościły one w sumie około 6 067 tys. osób, czyli 42,4% wszystkich turystów korzystających z zasobów noclegowych kraju. Znaczącą rolę w polskiej gospodarce turystycznej odgrywają również „inne obiekty wykorzystywane do turystyki” i ośrodki wczasowe, gdyż z ich oferty skorzystało odpowiednio 2 521,2 tys. (17,6% ruchu ogółem) i 1 648,2 tys. osób (11,5%). Pozostałe rodzaje obiektów noclegowych cieszyły się znacznie mniejszym zainteresowaniem turystów. Wśród nich warto wymienić ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe – 1 072 tys. osób (7,2%) oraz schroniska młodzieżowe i pensjonaty – odpowiednio 504

Rys. 16. Rejestrowany ruch turystyczny (korzystający ogółem) według rodzaju obiektów noclegowych, w tys. osób.

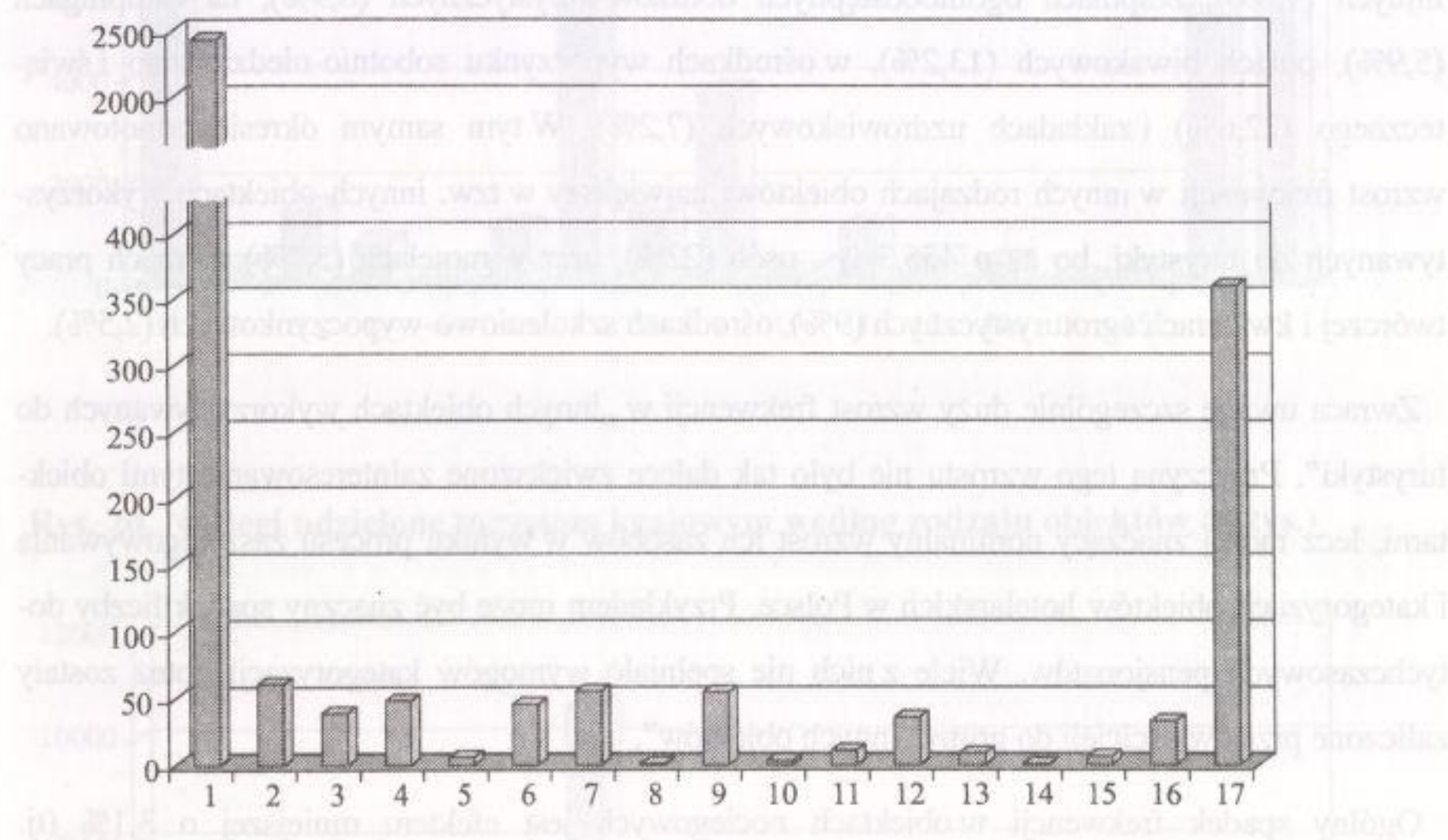
Rys. 17. Rejestrowany krajowy ruch turystyczny (korzystający w tys.) według rodzaju obiektów noclegowych

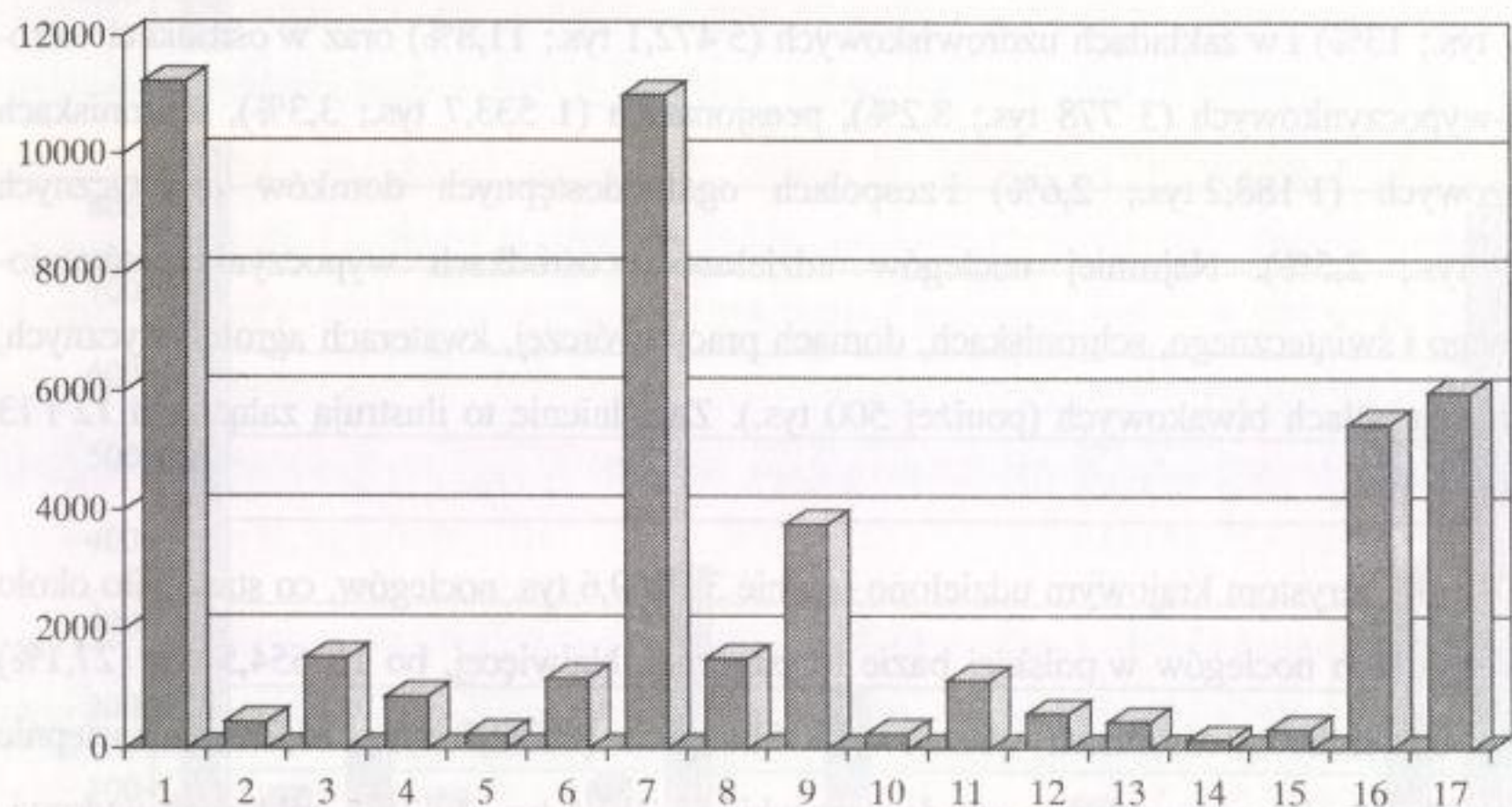
1 – hotele, 2 – motele, 3 – pensjonaty, 4 – domy wycieczkowe, 5 – schroniska, 6 – schroniska młodzieżowe, 7 – ośrodki wczasowe, 8 – ośrodki kolonijne, 9 – ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10 – domy pracy twórczej, 11 – zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 12 – campingi, 13 – pola biwakowe, 14 – obiekty noclegowe w ośrodkach do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, 15 – kwatery agroturystyczne, 16 – zakłady uzdrowiskowe, 17 – inne obiekty wykorzystywane do turystyki.

i 1 017,5 tys. (9,1%) – z ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych. Udział innych obiektów noclegowych w obsłudze krajowego ruchu turystycznego był znacznie mniejszy. Wśród pozostałych rodzajów obiektów warto wyróżnić schroniska młodzieżowe – 458,6 tys. osób (4,1%), pensjonaty – 367,7 tys. (3,3%), zakłady uzdrowiskowe – 336,2 tys. (3%), motele – 293,4 tys. (2,6%), domy wycieczkowe – 283,4 tys. (2,5%) i zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych – 244,5 tys. (2,2%).

Rys. 18. Rejestrowany zagraniczny ruch turystyczny (korzystający w tys.) według rodzaju obiektów noclegowych

Rys. 19. Udzielone noclegi (ogółem w tys.) według rodzaju obiektów

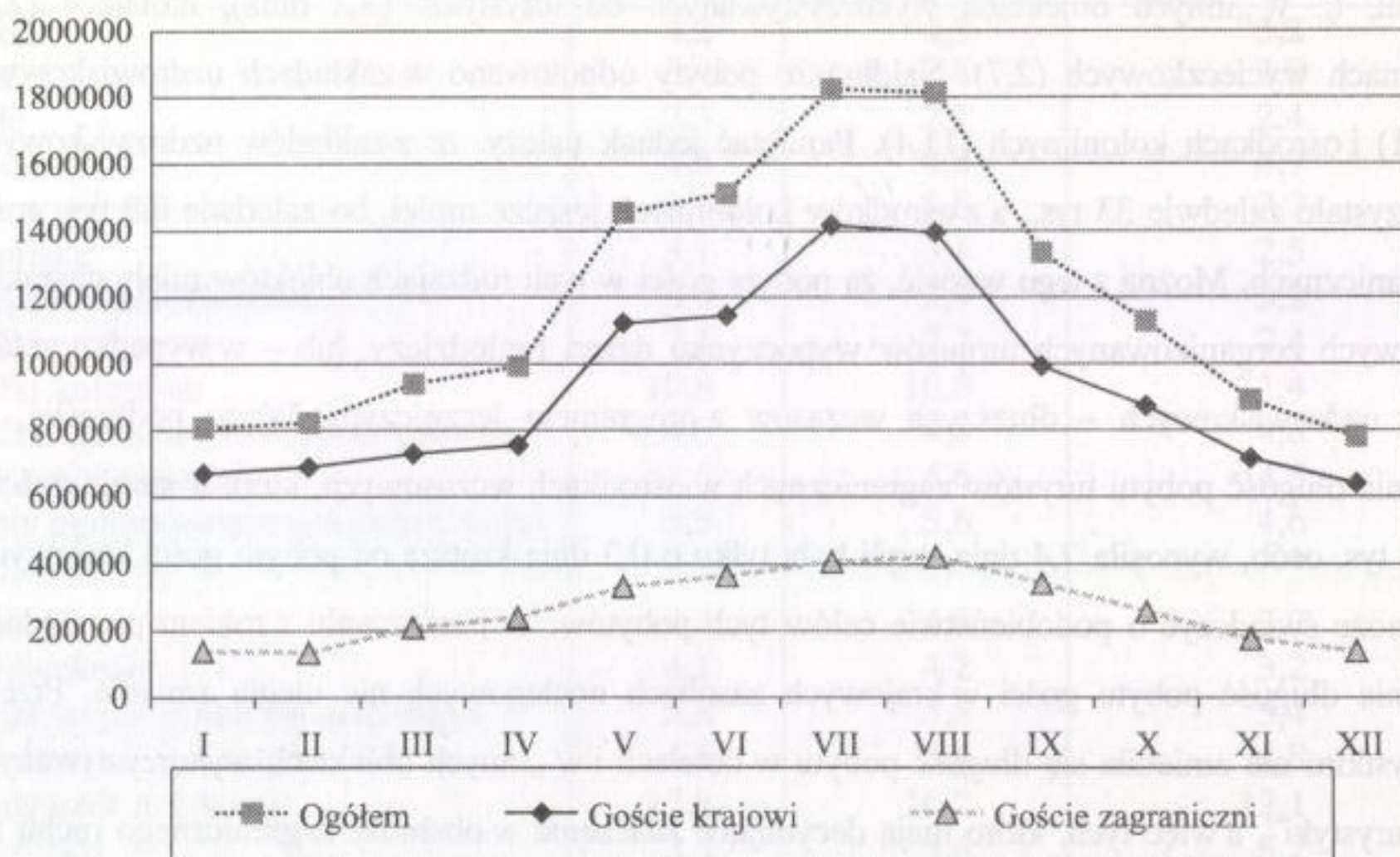

W 2001 roku łącznie we wszystkich obiektach udzielono 46,3 mln noclegów, najwięcej w hotelach (11 229,4 tys.; 24,3%) i ośrodkach czasowych (11 008,8 tys.; 23,8%). Stosunkowo dużo noclegów udzielono również w „innych obiektach wykorzystywanych do turystyki” (6 006,9 tys.; 13%) i w zakładach uzdrowiskowych (5 472,1 tys.; 11,8%) oraz w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (3 778 tys.; 8,2%), pensjonatach (1 533,7 tys.; 3,3%), schroniskach młodzieżowych (1 188,2 tys.; 2,6%) i zespołach ogólnodostępnych domków turystycznych (1 159,2 tys.; 2,5%). Najmniej noclegów udzielono w ośrodkach wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, schroniskach, domach pracy twórczej, kwaterach agroturystycznych, motelach i na polach biwakowych (poniżej 500 tys.). Zagadnienie to ilustrują załączniki 12 i 13 oraz rysunek 19.

W 2001 roku turystom krajowym udzielono łącznie 39 269,6 tys. noclegów, co stanowiło około 84,8% wszystkich noclegów w polskiej bazie turystycznej. Najwięcej, bo 10 654,5 tys. (27,1%) noclegów udzielono w ośrodkach czasowych i hotelach (6 542,7 tys.; 16,7%), a następnie w „innych obiekt

W porównaniu z rokiem poprzednim jest to zróżnicowanie niższe o 0,2 pkt., co należy traktować jako zjawisko korzystne.

Rys. 22. Zmiany sezonowe rejestrowanego ruchu turystycznego w Polsce w 2001 roku (os.)

ku jeszcze większe, gdyż wpływają na nie wielodniowe pobyty, głównie o charakterze wypoczynkowym.

Jeśli chodzi o ruch ogółem, najmniej noclegów udzielono w grudniu i styczniu (w granicach 2,06-2,18 mln), listopadzie (2,21 mln) oraz lutym i marcu (po ok. 2,4 mln), najwięcej zaś w lipcu i sierpniu (odpowiednio 8,7 i 8,1 mln). Oznacza to, że różnice w liczbach udzielonych noclegów, a więc poziomie obciążenia ruchem turystycznym, między miesiącem o najniższych (grudzień) a tym o najwyższych (lipiec) wartościach są prawie 4,3-krotne, czyli nieproporcjonalnie wyższe niż relacje określone wielkością frekwencji. Warto podkreślić, że w porównaniu z rokiem poprzednim, te różnice sezonowe są niższe o 0,4 pkt, gdyż w lipcu i sierpniu roku poprzedniego udzielono więcej noclegów (o 1,1 mln i 0,7 mln, tj. 13,8% i 8,6%).

Rys. 23. Zmiany sezonowe liczby noclegów udzielonych w Polsce w 2001 roku (w tys.)

